

KONTROL NOKTASI

MANGALA/GÖÇÜRME OYUNU

Mangala/göçürme genellikle iki kişi tarafından oynanan, bunun yanı sıra iki grubun birlikte oynamasına da imkân sağlayan Türk strateji ve zekâ oyunudur.

Toprağa kazılan çukurlarda oynanabileceği gibi oyuna özel tasarlanmış tahtalarda da oynanabilir. Her yaştan oyuncunun oynayabileceği bu oyunda amaç, en çok taşı toplamaktır.

Oyunda taş yerine tohum ya da tane de kullanılabilir. Oyun, oyuncu sayısına ve oyunun çeşitlerine göre iki, üç ya da dört sıralı çukurlarda oynanabilir.

Taşlar oyunun kurallarına göre çukurlara dağıtılır ve en çok taşı toplayabilen oyuncu oyunu kazanır. Oyunun süresi de oyunculara ve oyunun kurallarına bağlı olarak değişir.

Osmanlı Dönemi'nde özellikle saraylarda, hanlarda ve cami avlularında oynanan mangala oyunu, sosyalleşme ve kültür paylaşımı araçlarından biri olarak görülmüştür. Bu durum Osmanlı Dönemi'ne ait pek çok tasvir ve resimde de izlenebilmektedir.

Bugün ise "mangala oyunu"; her yaştan oyuncunun ev, okul, kurs, geleneksel kutlama alanları gibi farklı mekânlarda her an oynanabilmesi bakımından sosyalleşme ve kültür paylaşımı işlevini sürdürmektedir.

Divânu Lugâti't-Türk'te Göçürme veya Köçürme adıyla anılan oyun Türkiye'nin pek çok yerinde "Göçürme", "Mankala", "Kümelek", "Dokuz Kuyu", "Dokuz Taş", "Emme", "Kale", "Mele", "Hane", "Kuyucuk Taşı", "Göçme" gibi farklı adlarla bilinir.

Geniş bir coğrafyada kendine yer bulan oyun; uygulayıcılarının bilişsel, duyuşsal ve motor becerilerini geliştiren, stratejik ve yaratıcı düşünme kabiliyetini arttıran bir yapıya sahiptir. Dünya üzerinde bu oyunun onlarca farklı çeşidi bulunmaktadır.

(Genel ağıdan alınmıştır.)

1. Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Aşağıdaki görsellerden hangisi mangala oyununu gösteriyor olabilir? İşaretleyiniz.

b) Mangala oyunu nasıl oynanmaktadır?

Genellikle iki kişi veya iki grup arasında oynanır. Karşılıklı sıralanmış çukurlardaki taşlar veya tohumlar oyunun kurallarına göre sırayla dağıtılır ve en çok taşı kendi hazinesinde toplamayı başaran oyuncu oyunu kazanır.

c) Sizce mangalanın sosyalleşme ve kültür paylaşımı araçlarından biri olarak görülmesinin sebebi nedir?

Tarih boyunca saraylardan hanlara, köy meydanlarından cami avlularına kadar her yaştan insanın bir araya gelip karşılıklı iletişim kurarak, sohbet ederek ve strateji üreterek ortak vakit geçirmesini sağladığı içindir.